

مبانے فقہے اسناد و قراردادہاے تجارے

مؤلف: احمد اسماعیل تبار

www.ketab.ir

سرشناسه	: اسماعیل تبار، احمد، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی فقهی اسناد و قراردادهای تجاری / مولف احمد اسماعیل تبار.
مشخصات نشر	: تهران: فرهنگ سبز، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۰ ص.
شابک	: 978-622-90763-4-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۵-۱۷۰.
موضوع	: عقود و ایقاعات (فقه) Contracts (Islamic law) قراردادها-- ایران Contracts-- Iran
رده بندی کنگره	: BP۱۹۰
رده بندی دیویی	: ۳۹۷/۳۷۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۸۵۱۳۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

نشریات
فرهنگ سبز

نام کتاب: مبانی فقهی اسناد و قراردادهای تجاری

مؤلف: احمد اسماعیل تبار

ویراستاران: سولماز غریب‌زاده، مهرنوش حسینی کلشتری

حروفچین و صفحه‌آرا: مهدیه‌السادات بهشتی مقدم

طراح جلد: امیرمسعود رئوفی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات فرهنگ سبز

چاپ و صحافی: پیشگامان

قیمت: ۱۷۰،۰۰۰ تومان

شابک: 978 - 622 - 90763 - 4 - 7

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز است

نشانی: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه چهارم، پلاک ۱۳، واحد ۵

تارنما:

www.farhangesabzbook.ir

تلفن:

۰۹۳۸۶۷۲۸۶۱۷ - ۸۸۵۲۱۳۳۳

فهرست

فصل اول: مبانی فقهی (مبانی به لحاظ قانونمندی احکام فقهی، مبانی به لحاظ ادله احکام فقهی)

۹	مبحث اول: قانونمندی احکام فقهی .....
۱۰	۱- هستی خداوند و اراده او .....
۱۱	۲- اراده تکوینی .....
۱۲	۳- اراده تشریحی .....
۱۳	۴- شناخت احکام فقهی .....
۱۴	۵- مبنای قانونمندی فقهی .....
۱۶	۶- هدف قانونمندی فقهی .....
۱۷	۷- شمول احکام بر اشیاء و افعال .....
۱۸	۸- متعلق احکام .....
۱۹	۹- احکام وضعی و تکلیفی .....
۲۰	۱۰- رابطه احکام با یکدیگر .....
۲۲	۱۱- وجود اصل فقهی در همه احکام .....
۲۳	۱۲- ارکان شش گانه حکم فقهی .....
۲۴	۱-۱۲- اراده تشریحی الهی .....
۲۵	۲-۱۲- متعلق حکم .....
۲۶	۳-۱۲- جهت حکم .....
۲۷	۴-۱۲- موضوع و فعلیت حکم .....
۲۸	۵-۱۲- اثر حکم .....
۲۸	۶-۱۲- انحلال حکم .....
۲۹	۱۳- متعلق احکام معاملات و غیرمعاملات .....
۳۱	۱۴- الزام مستقیم و غیرمستقیم احکام فقهی .....
۳۳	مبحث دوم: ادله احکام فقهی .....
۳۴	۱- اجتهاد در فقه اسلام .....
۳۵	۱-۱- عصر نبوت و مسلمانان .....
۳۶	۲-۱- عصر امامت و شیعیان .....
۳۷	۳-۱- اجتهاد شیعی .....
۳۸	۴-۱- اجتهاد سنی .....
۴۰	۲- منابع فقه .....
۴۲	۳- ادله فقه .....
۴۲	۱-۳- ادله اجتهادی .....
۴۴	۲-۳- ادله فقهی .....
۴۶	۴- رابطه ادله اجتهادی با یکدیگر .....
۴۶	۵- تفاوت اصل فقهی با قاعده فقهی .....
۴۷	۶- ادله فقهی برای احکام اشیاء و افعال .....

- ۴۸-۷- حکم و حق و تکلیف.....
- ۴۸-۱-۷- حکم و حق در معرفت انسان.....
- ۵۰-۲-۷- حکم وضعی و تکلیفی در معرفت‌شناسی.....
- ۵۱-۳-۷- حق و تکلیف مفاهیم انتزاعی اضافی.....
- ۵۲-۴-۷- مصادیقی از حق و تکلیف.....

فصل دوم: قراردادها در فقه

- ۵۹- مبحث اول: ماهیت قرارداد.....
- ۶۰- بخش اول: اراده نفس.....
- ۶۰-۱- میل و رضا (انفعال نفس).....
- ۶۰-۲- اراده؛ فعل نفس انسان.....
- ۶۱-۳- مراحل تحقق اراده.....
- ۶۲-۴- انفعال و فعل عقل.....
- ۶۲-۵- انفعال و فعل نفس.....
- ۶۳-۶- ابراز اراده و روش‌های آن.....
- ۶۴- بخش دوم: معنای مراد شارع در قراردادها.....
- ۶۵-۱- عقد و ایقاع فعل جوانی.....
- ۶۶-۲- معنای ایجاب و قبول آن.....
- ۶۸-۳- تفاوت قراردادها به تبیین ایجابها.....
- ۶۹-۴- رابطه معنای و ایجاد قراردادها.....
- ۷۰-۵- معنای مراد موجب و عقد مدنی یا تجاری.....
- ۷۰-۶- معنای مراد عقد معین و نامعین.....
- ۷۱-۷- قبول یا پذیرش معنای مراد موجب.....
- ۷۱- بخش سوم: قراردادها و احکام تکلیفی پنج‌گانه.....
- ۷۳-۱- اصل تسری در هر حکم فقهی.....
- ۷۴-۲- اصل نامعین بودن قراردادها.....
- ۷۵-۳- اصل پیروی از اراده.....
- ۷۶-۴- اصل اباحه در آن‌جام قراردادها.....
- ۷۸- مبحث دوم: مباحث و ارکان قراردادها.....
- ۷۸-۱- ارکان قراردادها از انعقاد تا انحلال.....
- ۷۹-۲- معنای موصوفی در ماهیت قراردادها.....
- ۸۰-۱-۲- عهدی، تملیکی، اذنی.....
- ۸۲-۲- معاوضی، غیرمعاوضی.....
- ۸۳-۳- معنای وصفی در ماهیت قراردادها.....
- ۸۴-۱-۳- ضمانتی یا امانی بودن قراردادها.....
- ۸۵-۲-۳- لازم یا جایز بودن قراردادها.....
- ۸۶-۴- اصل فقهی در معنای قراردادها.....
- ۸۸-۵- اثر معنای قراردادها.....
- ۹۰- مبحث سوم: اقسام قراردادهای معین به لحاظ ماهیت.....

۹۰.....	۱- قراردادهای عهدهی.....
۹۱.....	۱-۱- عقد ضمان.....
۹۲.....	۲-۱- عقد کفالت.....
۹۳.....	۳-۱- عقد حواله.....
۹۴.....	۴-۱- عقد نکاح.....
۹۴.....	۵-۱- عقد وقف و عقود مشابه.....
۹۵.....	۶-۱- عقد رهن.....
۹۶.....	۷-۱- جهاله.....
۹۷.....	۸-۱- وصیت عهدهی.....
۹۸.....	۲- قراردادهای تملیکی.....
۹۸.....	۱-۲- عقد بیع.....
۱۰۰.....	۲-۲- عقد اجاره.....
۱۰۱.....	۳-۲- عقد هبه.....
۱۰۳.....	۴-۲- عقد قرض.....
۱۰۴.....	۵-۲- وصیت تملیکی.....
۱۰۵.....	۶-۲- شفعه.....
۱۰۶.....	۳- قراردادهای اذنی.....
۱۰۷.....	۱-۳- وکالت.....
۱۰۸.....	۲-۳- ودیعه.....
۱۰۹.....	۳-۳- عاریه.....
۱۱۰.....	۴-۳- مضاربه.....
۱۱۱.....	۵-۳- مزارعه.....
۱۱۲.....	۶-۳- مساقات.....
۱۱۲.....	۴- ماهیت صلح، معاوضه و معاوضه.....
۱۱۳.....	۱-۴- صلح.....
۱۱۴.....	۲-۴- معاوضه.....
۱۱۶.....	۳-۴- معاوضه.....
۱۱۸.....	مبحث چهارم: قراردادهای تجاری.....
۱۱۸.....	۱- تجارت چیست؟.....
۱۲۰.....	۲- شرکت مدنی (ملک مشاع)، شرکت تجاری (شخص حقوقی).....
۱۲۲.....	۳- قراردادهای تجاری.....
۱۲۳.....	۴- برات کشیدن.....
۱۲۵.....	۵- مقایسه حواله و برات.....
۱۲۷.....	۶- سفته و چک کشیدن.....
۱۲۸.....	۷- ماهیت پول.....
۱۳۰.....	۸- ماهیت ارز.....
۱۳۰.....	۹- رهن در فعالیت‌های تجاری.....
۱۳۲.....	۱۰- ضمان و ظهرنویسی اسناد تجاری.....
۱۳۳.....	۱۱- وکالت و قراردادهای تجاری دلالی.....

۱۲- حق العمل کاری و نمایندگی ۱۳۵

فصل سوم: اسناد در فقه

۱۳۰	مبحث اول: اسناد در مقام غیر قضایی	۱۳۰
۱۴۱	۱- اسناد تجاری در تولید اقتصادی	۱۴۱
۱۳۲	۲- اسناد تجاری در خدمت اقتصادی	۱۳۲
۱۴۲	۳- اسناد تجاری در مصرف اقتصادی	۱۴۲
۱۴۳	۴- اعتبار اسناد اجتماعی و سیاسی	۱۴۳
۱۴۴	۵- اعتبار اسناد فرهنگی و بهداشتی	۱۴۴
۱۴۵	۶- موضوعیت قطع به اسناد در غیر مقام قضا	۱۴۵
۱۴۷	مبحث دوم: اسناد در مقام قضا	۱۴۷
۱۴۷	۱- قضا در اسلام	۱۴۷
۱۴۸	۲- قضا و احکام فقهی	۱۴۸
۱۴۹	۳- قاضی، مهم‌ترین رکن توسعه قضایی	۱۴۹
۱۵۰	۴- وظایف دستگاه قضاء	۱۵۰
۱۵۲	۵- فعالیت‌های تجاری و دادگاه‌های تخصصی	۱۵۲
۱۵۳	۶- اسناد تجاری و ادله قضایی	۱۵۳
۱۵۴	۷- ترتب ادله قضایی و استحکام یقین قاضی	۱۵۴
۱۵۵	۸- التزام به اسناد تجاری	۱۵۵
۱۵۶	۹- قطع انفعال نفسانی	۱۵۶
۱۵۷	۱۰- قطع به واقع، قطع به دلیل	۱۵۷
۱۵۸	۱۱- قطع طریق، قطع موضوعی	۱۵۸
۱۵۸	۱۲- قطع قاضی، قطع موضوعی	۱۵۸
۱۵۹	۱۳- سند تجاری و قطع قاضی	۱۵۹
۱۶۰	۱۴- قطع قاضی اولین دلیل قضایی	۱۶۰
۱۶۲	۱۵- امنیت قضایی مبنای امنیت تجاری	۱۶۲
۱۶۳	۱۶- اسناد غیر تجاری در مقام قضا	۱۶۳
۱۶۵	منابع و مأخذ	۱۶۵